

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNABUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 36

Lýsingarprísir fyri min: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 29. august 1953

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

26. Árg

Kapitalisma - sosialisma

Javnaðarmenn vilja hava eina aðra samfelagsskipan — ta sosialistisku.

Mótvægis vilja hinir flokkarnir hava alt at vera, sum tað er, t. v. s., at teir halda fast um hina privatkapitalistisku skipanina. Nakrir fáir ríkmenn ella nakrir fáir monopolstovnar skulu hava alt og ráða øllum. Við teimum skal so verkamannafjöldin liva og doyggja — og í mongum førum eyðrænast at merginum fyri at ríka hesar einstaklingarnar ella stovnarnar. Við soleiðis at geva seg undir ta privatkapitalistisku samfelagsskipanina, hevur verkamannafjöldin verunliga tikið grundarlagið undan sær sjálvari, hvat tryggleika í tilveranini viðvíkir.

Seinastu árinu hava vit sæð, hvussu rillingarsamt alt okkara samfelag er, og tað er ein royndur lutur, at allastaðni og altíð, har tað fer at ganga niður á bakka, er tað verkamannafjöldin, ið rakt verður fyrst og harðast.

Tað er mannagongdin í kapitalistiska samfelagnum.

Í sosialistiska samfelagnum vil tað verða annarsleiðis, men ikki so at skilja, at har verður alt gull og grønar

Meslingar

Fyri stuttum komu meslingar til Vágarnar við tveimum börnum, ið komin vóru úr Onglandi. Nøkur fólk eru sjúk og ein gomul kona er deyð av sjúkuni. Ein kona, ið komin var á vitjunnarferð til Havnar, legðist sjúk, men so væl hevur verið ansað eftir, at honongan hevur smittað.

Tað eru 17 ár, síðan meslingasjúkan gekk vesturi í Vágum.

Fólkatingsval í Danmark 30. september

Tíðindi hava sagt, at fólkatingsval fór at verða í Danmark 22. sept., men hetta verður ikki.

Avgjört er nú, at valið skal fara fram mikudagin 30. sept.

Enn er einki avgjört, nær valið verður í Føroyum, helst verður tað nakrar dagar seinni.

Tað er so mikið stutt síðani, fólkatingsval var, at neyvan koma stórvægis broytingar í uppstillingina hjá javnaðarmonnum og sambandsmonnum.

Hesa ferð verður fólkaflokkurin uttan iva at stilla upp. Aður hevur Hákon Djurhuus verið nevndur sum val-evni; men nú rokna menn við, at tað heldur verður Pól Petersen.

skógir, nei langt frá; men munurin millum hesar samfelagsskipanir er tó so ovurstórur, at øll sammeting er nyttuleys og misvisandi.

Okkara samfelag er ikki sosialistiskt skipað. Tað er mangt, ið prógvar tað. Vit kunnu nevna nøkur dømi:

1. Hövuðsverkamannafeløg okkara: arbeiðarafelögin og fiskimannafelögin eru leysliga og vánaliga organiseraði, og í mun til tilfelli feløg í øðrum londum meira deyð enn livandi.

Framhald á 4. síðu.

ÚR KLAKKSVÍK

SILD FER — SILD KEMUR

Mikudagin fór fyrsti sildafarmur av bygdini. Tað var Polo, ið fór til Svørikis við 1500 tunnum. Hesi skip hava verið inni við sildafarmi í vikuni: Carlton 530 tons, Torri 150, Ørvur 210, Dragasund 400, Liljan 650, Skálanes 580 og Polarfarið 700 tons. — Dragaberg fór á sildaveiðu hósdagin. Fleiri svensk sildaveiðufør hava verið á Klakksvík í vikuni; tey hava verið á veg heim, og øll vóru fullfermd.

ÖNNUR FISKITÍÐINDI

Sjúrðarberg kom mikudagin fullfermdur (330 tons) úr Grönlandi. J. Patursson vætast skjótt og eisini hann er fullfermdur.

Hvannasundsbaturnir Viðanes, ið hevur verið á snørisveiðu undir Íslandi, kom aftur týsdagin. Veiðan var 140 skpd. og verður lögd upp í Klakksvík. Úr Íslandi frættist frá lítum fiskiskapi hjá snørrisskipunum.

ÚTRÓÐURIN

Nakrir bátar fáast nú við kalvaveiðu — men lítið kemur burtur úr. P. f. Gardar, ið eigur bátin Barsskor, ið eisini roynir eftir kalva, sendir veiðuna til Kjöpinhavnar. Smábátarnir fáa lítla, men seiðurin er alsamt nógvur.

ÖNNUR TÍÐINDI

Væl av arbeiði hevur verið hesa vikuna. Tjaldrið lossaði 100 tons. Sjúrðarberg landar og fleiri menn arbeiða sild.

KLAKKSVÍKAR KOMMUNA

hevur tapt sakarmál við Rasmussen, fyrrv. stjóra á Strönd, og er dömd at gjalda 4000 kr.

SKIPINI

Drottningin kom úr Kjöpinhavn í gjáramorgunin. Fer víðari til Íslands. Tjaldrið fer til Kjöpinhavnar kl. 10 í morgun.

15. punds állur í Hovsfjørði PORKERI

Nú ta seinri tíðina hava menn roynt við línu og fingið nakað av fiski og kalva. Nú ein dagin setti ein bátur línu á Hovsfjørði og fekk millum annað ein so stóran áll á linuni, at fáur man hava sæð mának til. Hesin yvirvaksni állurin var 1 m 45 cm langur, 38 cm tjúkkur og vá 7½ kg.

Onkur helt, at hetta var ótrúligt, og at hetta mátti vera eitt slag longu ella tilfisk fiski; men tað vísti seg við gjøllari kannan, at tað var einki at ivast í, at tað var ein állur. Man nakrar so stórus áður vera fingin? Hetta er forvitnisligt at fáa upplýst.

Fyri at einki skal vera at misskilja, so var állurin krúvdur, tá ið mál varð tikið av honum, og tá var tjúktin 34 cm, so ætlast kann, at hann ókrúvdur hevur havi eina tjúkt av o. u. 38 cm.

Harra Johan M. Øster upplýsir, at állurin hevði tikið húk við seiðaragni á, og í fyrstani spenti hann so nógv ímóti sum ein lítill kalvi.

TAÐ ER VERUNLEIKI

- at tjóðveldismaðurin D. P. Danielson ikki atkvøddi fyri uppskotinum um at gera læknamálið til tingmál.
- at fiskimenn longu nú vita at siga frá, at inntøka teirra í ár — bert fyri ein túr — verður 300 kr. minni í mun til í fjór — alt orsakað av sviki Erlends undir verkfallinum í vár.
- at tað var eftir uppskoti javnaðarmanna (sambært heimastýrisslógina), at føroyskt varð skrásett sum hövuðsmál, har undir eisini í okkara skólum.
- at javnaðarmenn hövdu uppskot um, at eingin lærari skuldi kunna setast við skúlur í Føroyum, uttan teir eisini hövdu prógv í føroyskum. (Uppskotið varð felt).

»14. september« framvegis blokeraður

Úr Klakksvík

Framvegis er blað Erlends blokerað ella »lest«, hvat tað nú rópast. Hósdagsblaðið fekst ikki í nakrari kiosk.

Sildaveiðan

Frá sildaveiðuni frættast ikki stórvægis tíðindi — alt er meir og minni myrkalagt í lötni.

Hósdagin frættist frá góðum úrsliti hjá teimum flestu skipunum, men tó vóru tað onkur, ið fingi svart.

hóast 14. sept. henda dag segði Klakksvíkskingur frá, at blaðið nú eisini fekst í kioskini hjá T. Anthoniussen. Vit stukku inn á gólvið í blaðsölunum her í bygdini hósdagin, men har fekst eingin Fjúrteni. Erlendur! — her sleppt ikki undan; sig lesarum tygara sannleikan: Nú eru fleiri Klakksvíkskingar, ið ikki hirða at keypa blað tygara.

Norðan.

Føroya bjór nr. 1

Fyri stuttum vóru smakkroyndir gjørdar við öli og sodavatni í Danmark. Føroya bjór í Klakksvík var eisini umboðað.

Úrslitið av smakkroyndunum var, at bæði öl og sodavatn frá nýggja bryggjarinum í Klakksvík gjørdust nr. 1.

Ove Clausen, ið hevur verið fyrisjóðumaður á bryggjarinum, síðani tey nýggju amboðini vórðu tikin í brúk, sigur, at tað fyrst og fremst er

Til Danmarkar at flúgva

Við »Tjaldrinum« í dag fer ungur Sandingur — Benadikt Davidsen — til Danmarkar at læra seg til flúgvana. Hann fer sum sjálvboðin í danska flogvápnið. Lærutiðin er umleið 2 ár.

tí føroyska vatninum at takka, at hesar smakkroyndir góvu eitt tilfelli lovandi úrslit.

Ove Clausen fer annars niður aftur við Tjaldrinum í dag.

Th. Nygaard rektari til Onglands

Sum áður sagt frá hevur Th. Nygaard, rektari, á studentaskúlanum fingið orlov í eitt ár. Hann skal á studiuferð uttanlands. Í dag fer hann við Tjaldrinum til Hetlands, haðani skal hann víðari til Onglands, har hann verður staddur í 2 mánaðir. — Hann kemur so aftur til Føroya, áðrenn hann móti vári fer studiuferð til Danmarkar.